

The Rebellious Spirit #16

Het nu is de enige tijd die je hebt.

18 februari 1987 in het Chuang Tzu Auditorium

Vraag 1

Geliefde Osho,

Is het mogelijk om bewust te sterven zonder verlicht te zijn?

Nirah, het bestaan volgt bepaalde wetten – en er zijn geen uitzonderingen. Als je bewust wilt sterven, is de enige manier verlicht te zijn.

De dood is een grote operatie: je ziel wordt van het lichaam en de mind gescheiden, waarmee het zeventig of tachtig jaar verbonden is geweest. Zelfs voor een kleine operatie heb je narcose nodig; en dit is de grootste operatie in het bestaan.

Onbewustheid is niets anders dan de manier van de natuur om je narcose te geven. Tenzij je compleet ongeïdentificeerd bent met het lichaam en de mind, kun je niet bewust sterven – en een dood die niet bewust is betekent het missen van een grote mogelijkheid.

Verlichting is absoluut noodzakelijk. Verlichting betekent enkel dat je hele wezen bewust is: er zijn geen donkere hoeken meer binnenin je. Stervend in zo'n bewustzijn kunnen het lichaam, de mind, de hersenen van je worden weggenomen, want je weet nu – niet als een theorie, maar als je authentieke ervaring – dat je altijd gescheiden bent geweest. De betrokkenheid met het lichaam werd verbroken op de dag dat je verlicht werd.

In de oude geschriften van de Boeddhisten wordt verlichting de 'grote dood' genoemd – niet dat je gaat sterven, maar de dood wordt groot genoemd omdat je in staat bent om het te zien gebeuren, je zult een getuige zijn. Nu ben je niet langer aan het lichaam gehecht, je houdt je er niet langer aan vast, en je bent je bewust geworden van je onsterfelijkheid.

Je kunt alleen bewust sterven als je weet dat je onsterfelijk bent, dat je tot de eeuwigheid behoort, niet tot tijd; dat diep van binnen in je het begin van het bestaan is en het einde van het bestaan – als er al enig begin is of er een einde is. In feite is er geen begin en geen einde; je bent hier altijd geweest, en je zult hier altijd zijn.

Een bewuste dood is een van de wonderen van het leven, want daarna zul je niet meer in enige vorm geboren worden – als een man, als een vogel, als een boom. Je zult in het eeuwig bewustzijn van het universum verblijven, helemaal verspreid over de oceaan. Vandaar dat het de “grote dood” is genoemd. Maar er zijn geen uitzonderingen. Het bestaan volgt absoluut definitieve wetten, en dit is een wet van de hoogste orde, want het betreft je bewustzijn, je leven, je dood.

Vraag 2

Geliefde Osho,

Ik zit hier de stilte voelend van het universum, luisterend naar het lieflijke lied van een vogel -- en ik verwonder me. Dan weer naar uw visie luisterend voor de mensheid van nu, vraag ik me af of ik misschien uw handen en uw voeten ben – of ik misschien daar buiten zou moeten zijn. Ik vraag me af of deze tengere knop er al klaar voor is, of dat het misschien nog wat meer zoete dauw en zonnevuur nodig heeft...

Jivan Mary, je zegt, “Ik zit hier de stilte van het universum voelend, luisterend naar het lieflijke lied van een vogel – en ik verwonder me. Dan opnieuw luisterend naar uw visie voor de mensheid van nu, vraag ik me af of ik misschien uw handen en uw voeten ben.” Dat ben je. Iedere sannyasin is mijn handen, mijn ogen, mijn ziel. Ik geef je geen onderricht, ik geef je mezelf.

Maar dat betekent niet dat je ergens naar toe moet gaan. Om het menselijk bewustzijn te transformeren moet je eigen bewustzijn steeds hoger en hoger stijgen – je hoeft nergens naar toe te gaan.

Je zegt, “Misschien zou ik daar buiten moeten zijn.” Er is geen “daar buiten”; alles is “hier binnen.” Verspil geen enkel ogenblik in onnodige zorg. Voor mij, als jij gered bent, is de hele mensheid gered.

Het is niet een kwestie van de wereld ingaan om te trachten het bewustzijn van de mensen te verhogen – de mogelijkheid is meer daar dat de menigte van slapende mensen te veel is, en jijzelf begint slaperig te voelen. Op dit moment, ben jij de hele wereld. Wees gewoon totaal in deze stilte, wees intens in deze extase, en dan werk je voor de hele mensheid – want jij maakt er deel van uit. Als jij verlicht wordt, is dat het begin van het verlicht worden van de mensheid.

Er is een mooi verhaal over Mulla Nasruddin. Hij stal gewoonlijk fruit en zoetigheid op de markt, als hij een gelegenheid kreeg. Een fruithandelaar had een hond speciaal voor Mulla Nasruddin. De hond was erg intelligent. De winkelier zei tegen de hond, “Ik ga even wat eten; jij moet goed op de winkel letten. Zit hier en let op die man, Mulla Nasruddin. Als hij hier komt, kijk dan heel goed wat hij doet.”

Het lieve beest knikte met zijn kop.

De man ging naar huis om te lunchen, en dat was de tijd... Mulla Nasruddin had er ergens dichtbij op gewacht. Hij had gehoord wat er tegen de hond was gezegd; hij ging vlak voor de winkel zitten, sloot zijn ogen, en deed alsof hij in slaap viel. Hem zien slapen – slaap is besmettelijk – sloot de arme hond ook zijn ogen en viel in slaap. En toen kon Mulla uit de winkel pakken wat hij ook maar wilde.

Toen de winkelier terugkwam, zag hij de hond slapen, en hij zag dat er dingen weg waren. Hij maakte de hond wakker en zei, “Wat is er met je aan de hand? Ik zei je op te letten bij alles wat hij doet.”

Mulla Nasruddin had tegen die tijd al het fruit thuis gebracht en was teruggekomen om te zien wat zich voordeed tussen de hond en de winkelier. Hij stond net naast de winkel.

De hond voelde zich erg ellendig; tranen kwamen in zijn ogen. Mulla Nasruddin kwam vol compassie uit de schaduw en zei tegen de winkelier, “Dit gaat te ver. Je hond volgde je bevelen precies op. Slaap is ook een activiteit – en toen ik in slaap viel, kon de arme hond de verleiding niet weerstaan om ook in slaap te vallen. Wees niet boos op hem. Toen ik in slaap was, dacht hij, ‘nu kan hij niet stelen’ – niemand heeft ooit gehoord dat slapende mensen fruit stelen op de marktplaats. Maar per slot van rekening is het een hond; hij kon geen onderscheid maken tussen een voorgewende en een echte slaap.

Wees niet boos op hem. Volgende keer als je hem iets opdraagt, zeg dan duidelijk, ‘als er iemand vlak voor de winkel slaapt, is dat het moment om goed wakker te blijven – want als jij in slaap valt, gaat die man stelen.’”

De tijd is nu nog niet rijp om de wereld in te gaan. Op een dag zal ik je zelf vertellen de wereld in te gaan, als ik zie dat nu de psychologie van de massa geen vat op je heeft; dat je bewustzijn hetzelfde zal blijven; dat je stilte dezelfde zal blijven; dat je extase misschien zelfs dieper zal groeien.

Jivan Mary, je hebt gelijk als je zegt, “ik vraag me af of deze tengere knop er al klaar voor is, of dat het misschien nog wat meer zoete dauw en zonnevuur nodig heeft....” Het hoeft niet “een beetje zonnevuur” – het heeft veel nodig; niet “een beetje dauw” – het heeft veel nodig.

Maar je bent op het pad, en op het pad te zijn is bijna de halve pelgrimstocht. De knop zal spoedig een bloem worden, dansend in de wind en in de zon en in de regen. Dan, of je gaat of niet zal je geurigheid reiken tot ver in de wereld – en die geurigheid zal meer mensen aantrekken.

Mijn eigen ervaring is dat als je probeert iemand direct meer bewust te maken, hij begint zichzelf te verdedigen. In plaats van meer bewust te worden, raakt hij meer gesloten. Het is een soort aanval op zijn territorium – en het is een aanslag; je vernietigt heel zijn verleden, zijn levensstijl, zijn manier van denken. Je vernietigt als het ware zijn mind – ofschoon je het vernietigt om zijn werkelijkheid naar de oppervlakte te brengen. Jouw vernietiging is niet om te vernietigen; het gebeurt in dienst van de grootste creatie in de wereld.

Mijn ervaring is dat het indirect veel makkelijker is. Bijvoorbeeld, als ik Jivan Mary antwoord geef, luisteren anderen meer open, want het is niet hun vraag; dus verdedigen zij zich op geen enkele manier. Als ik iemand anders vraag beantwoord, is het mogelijk dat je er meer baat bij vindt dan de vragensteller zelf – want de vragensteller wordt op een bepaalde manier gespannen; het is zijn vraag, hij is er bij betrokken. De anderen zijn ontspannen; het is niet hun probleem – ofschoon het ieders probleem is. Jivan Mary is enkel een excuus; ze heeft het gevraagd namens jullie allen die hier aanwezig zijn, en al mijn sannyasins die nu niet hier zijn zullen er ook naar luisteren.

Iedereen voelt dat als er vreugde opkomt ze deze wensen te delen: als alertheid in hen ontstaan is, willen ze ook anderen alert maken.

Een van de grote Duitse filosofen, Immanuel Kant, had iets bijzonders met tijd – bijna een obsessie was het; het was een idioot soort iets. Eens was hij op weg naar de universiteit. Het had juist geregend, de weg was modderig en een van zijn schoenen bleef in de modder steken. Maar het was zo belangrijk om zijn klaslokaal precies op tijd te bereiken, dat hij er heen ging met een schoen aan zijn voet en hij de andere daar in de modder achter liet. “Als ik terugkom zal ik hem wel ophalen anders kom ik een paar minuten te laat.”

Ze zeggen dat mensen de gewoonte hadden hun klokken en horloges gelijk te zetten wanneer ze Immanuel Kant zijn ochtendwandeling zagen maken. Het kon regenen, het kon sneeuwen, het kon elk seizoen zijn – maar de tijd was precies dezelfde. Toen hij de universiteit bereikte, deden al de professoren een ding en dat was hun klokken op de juiste tijd zetten.

Hij was zijn levenlang vrijzeel, afhankelijk van een bediende – veel te afhankelijk. Kant gaf hem het dubbele salaris van wat hij ergens anders zou krijgen. Maar de bediende was ook bewust geworden dat Kant niet zonder hem kon leven. Kant zou elke nieuwe bediende binnen een dag ontslaan – zijn eisen wat tijd en absolute punctualiteit betreft waren zo moeilijk voor nieuwe mensen om op te volgen.

De oude bediende zou nooit zeggen, “Mijnheer het is lunchtijd.” Hij kwam en zei gewoon, “Het is één uur”; of bij de tijd voor het diner, “Mijnheer, het is negen uur”: en voor de nacht kwam hij en zei, “Nu is het tien uur.” Hem werd de tijd verteld.

Op een dag kwam er een gast, en Kant was zo verward in een filosofische discussie dat hij vergat op zijn horloge te kijken. De bediende kwam, interrumpeerde, en zei, “Mijnheer het is tien uur.” Kant sprong – schoenen, hoed, en alles aan – zo in zijn bed en sloeg de deken om zich heen. De gast kon niet geloven wat er gebeurde. Hij vroeg het de bediende en die zei, “Het is tijd voor hem om te gaan slapen.”

De gast zei, “Maar hij kon op zijn minst ‘goede nacht’ tegen me hebben gezegd.” De bediende zei, “Hij wenst geen enkel moment te verspillen. U heeft de schoenen en de hoed gezien... hij heeft ze zelfs niet uit- en afgedaan, want dat zou tijd nemen.”

Hij stond gewoonlijk 's morgens om drie uur op; en dat was het meest moeilijke, waarbij elke bediende faalde. Alleen deze ene bediende, die bijna zijn hele leven bij hem was geweest.... Soms wenste hij meer geld, en als hij het niet kreeg, ging hij weg – heel goed wetend dat hij 's morgens weer terug geroepen zou worden. Nieuwe bedienden werden er gehoord, want Kant was de man ook beu – hij vroeg altijd om meer geld, een hoger salaris – maar geen enkele andere bediende was zelfs in de verste verte een vervanger. Het echte probleem was om drie uur 's morgens vroeg.... Kant legde zijn bediende gewoonlijk uit, “Om drie uur, wat er ook gebeurt, moet je me uit bed trekken. Ik zal met je vechten – ik zal je misschien slaan. Jij moet me slaan. Je moet met me worstelen, wat er ook gebeurt, want ik ben in slaap en ik wil op dat moment slapen. Maar dat is mijn vaste patroon; om drie uur moet ik opstaan.”

Natuurlijk kon geen nieuwe bediende de meester slaan. Maar de oude bediende was werkelijk goed. Hij sloeg hem echt hard, trok hem aan zijn benen uit bed – terwijl Kant schreeuwde en hem uitschold, maar hij luisterde gewoon niet. Er waren momenten dat de bediende hem sloeg: “Wordt wakker! Het is drie uur. Maak geen herrie en lawaai, want er zijn ook burens, en zij wensen niet om drie uur op te staan.”

Hij moest bijna met hem worstelen. Het was een dagelijkse routine – drie uur, een worstelwedstrijd. Kant bleef onder de deken duiken, en de bediende bleef hem er onderuit trekken.

De wereld mag aangetrokken worden door het denkbeeld van ontwaken, maar slaap heeft zijn eigen geruststellende kalmte. Dus als je met mensen over alertheid spreekt, zullen ze naar je luisteren – ze zullen misschien zelfs denken om het eens te proberen – maar onbewust blijven is erg troostend. En wanneer je door miljoenen slapende mensen omgeven bent, zal hun slaap je beïnvloeden, tenzij je tot de hoogste piek van getuige zijn gekomen bent – vanwaar geen terugkeer mogelijk is.

Jivan Mary, ik kan je tere knop zien, en ik kan je enorm verlangen om te helpen zien; maar dat kan hier en nu gedaan worden, niet daar en dan. Je wordt steeds meer gehard. Als ik zie dat je in de positie bent dat geen onbewustheid van de massa meer in je kan kruipen, zou ik je graag in de wereld laten gaan.

Maar je kunt mensen hier helpen; en je kunt mensen hier meer helpen dan je in staat zou zijn om daar te helpen, want hier ben je niet alleen. Met jou zijn er honderden van mijn mensen – mijn hele tuin, in verschillende fasen van hun groei. Ze zijn allemaal een ondersteuning voor je, ze zijn allemaal een enorme voeding voor je. Je zult deze bomen nergens anders vinden, want deze bomen hebben stilte, vrede, vreugde en extase geabsorbeerd.

Een paar dagen geleden kwam de burgemeester van Pune naar mijn kamer. Hij kon zichzelf niet tegenhouden; hij raakte mijn voeten aan. En toen hij wegging, zei hij tegen Neelam, “Ik ben nog nooit in zo’n stille kamer geweest, zo koel, zo fris – het is werkelijk een tempel. Ik ben overweldigd door de sfeer in de kamer.”

Iedereen die hier komt zal overweldigd zijn. Deze bomen zijn niet langer gewoon – ze zijn sannyasins. Ook de lucht zelf heeft een andere vibratie. Zelfs als je weggaat zal je lied, je dans, je vreugde hier doorgaan met vibreren. Dit is hoe een tempel wordt gecreëerd. Een tempel wordt niet door stenen gemaakt, wordt niet door beelden gemaakt; een tempel wordt door een andere vibratie gemaakt – de vibraties van stilte, vrede, vreugde en gelukzaligheid.

Blijf een beetje langer in dit boeddha-veld. Als je rijp bent, zul je het zelf weten. Dan is er geen probleem; of je kunt hier blijven en doorgaan te groeien – je groei zal een enorme hulp voor de groei van de mensheid zijn – of je kunt ergens anders zijn.

Maar hier – omdat je een commune bent, een sangha – ben je niet alleen; zoveel mensen schenken hun alertheid, het wordt bijna een zuil van vuur.

Ik ga nooit mijn kamer uit, ik kom enkel in de ochtend en in de avond om bij jullie te zijn. Maar door in mijn kamer te blijven, en daar gewoon stil te zitten, weet ik dat ik alles doe dat gedaan kan worden om de mensheid te redden.

Vraag 3

Geliefde Osho,

Is het werkelijk mogelijk om aldoor in het “nu – hier” te zijn? Het meeste van mijn tijd schijnt op te gaan in het plannen maken of zorgen maken over de toekomst.

Nitin, of je het weet of niet, je kunt niet ergens anders zijn dan in het hier en nu. Waar je ook bent het zal hier en nu zijn.

Je krijgt slechts één moment tegelijk – en je verspilt dat moment in het plannen maken en zorgen maken over de toekomst; en de toekomst komt nooit. Wat komt is altijd hier, nu: het een serie van alsmaar ‘nu’ – een nu, een ander nu – maar je leeft altijd in het nu. Er is geen toekomst – dus hoe kun je zorgen maken over de toekomst?

Het is vanwege dit soort zorgen en plannen maken voor de toekomst dat er een bepaald spreekwoord bestaat in alle talen van de wereld: De mens gaat door met verlangen, plannen en zorgen makend voor de toekomst – en God gaat door hem teleur te stellen. En precies door de zorgen die je maakt over de toekomst, verspil je de tegenwoordige tijd; en heel langzaam wordt het je tweede natuur om in te zitten over de toekomst. Dus als de toekomst komt, zal het komen als het nu; en vanwege je gewoonte je te bekommeren over de toekomst, zul je dat moment ook verspillen met zorgen te maken.

Je zult je zorgen blijven maken over de toekomst je hele leven lang. Je zult alleen stoppen als de dood komt en alle mogelijkheden van een toekomst wegneemt. Je miste je hele leven: je had kunnen leven – maar je maakte enkel plannen. Leef intens en totaal nu, want het volgende moment zal uit dit moment geboren worden; en als je het totaal en vol vreugde hebt geleefd, kun je er absoluut zeker van zijn dat het volgende moment meer zegeningen zal brengen, meer vreugde.

Ik heb eens gehoord: drie filosofie professoren waren aan het discussiëren op het spoorwegperron. De trein stond al klaar. Er waren nog maar een paar minuten voor hij zou moeten vertrekken, maar ze waren zo in hun discussie verwickeld dat de trein zonder hen vertrok – toen beseften ze het en ze renden.... In het laatste compartiment konden nog slechts twee professoren instappen; de derde bleef achter op het perron. De trein was weg en hij had tranen in zijn ogen. Een kruier stond te kijken. Het schouwspel ziende, zei hij,

“Waarom huilt u? Tenminste twee van Uw vrienden hebben de trein gehaald.” Hij zei, “Dat is het probleem. Ze waren gekomen om mij uit te zwaaien.” Zij zullen nu ook huilen in de trein. Het bestaan neemt mensen soms ook te pakken.

Nitin, stop deze gewoonte van plannen maken. Stop met je zorgen te maken over de toekomst. Als morgen komt, zul jij er zijn, en als je weet hoe te leven, als je weet hoe vreugdevol en dansend te leven, zal je morgen ook vol dans en vreugde zijn.

Het is de ellendige mens die voor de toekomst plannen maakt, want zijn nu is zo beroerd dat hij het wenst te vermijden, hij wil het niet zien. Hij denkt aan morgen; goede dagen zullen gaan komen. Hij is uiterst impotent om dit ogenblik te transformeren in een goed moment. Een lange gewoonte om alles naar de toekomst te verplaatsen, alles uit te stellen en voor de toekomst te leven, zal je hele leven uit je handen nemen. Het kan niet anders.

Je vraagt, “Is het werkelijk mogelijk altijd in het hier en nu te leven?” Dit is de enige mogelijkheid. Je kunt niet ergens anders zijn. Probeer het: probeer in morgen te zijn. Niemand is het tot nu toe gelukt – je kunt niet in de volgende minuut zijn. Denk je dat jij kunt springen en de toekomst kunt bereiken, uit vandaag kunt springen en morgen bereiken? Zelfs als je plannen maakt voor morgen, dat wordt ook hier en nu gedaan; zelfs als je zorgen maakt over de toekomst, dat doe je ook hier en nu.

Ik kan je zeggen dat ik hier en nu leef. Ik heb ook op de een of andere manier geprobeerd om in de toekomst te komen – maar het is niet mogelijk. Je kunt niet terug naar het verleden, je kunt niet in de tijd vooruit naar de toekomst. In jouw handen ligt altijd het nu; in feite is het nu de enige tijd die je hebt. En ‘nu’ is zo’n betekenisvol woord, want dat is je hele leven – een ‘nu’ uitgestrekt van je geboorte tot aan je dood. Maar het is altijd nu... en hier is de enige ruimte. Je kunt niet ergens anders zijn dan hier; waar je ook bent, die plaats zal hier worden.

Laat dit je heel duidelijk zijn, anders zal het leven als water door je handen glippen. Spoedig zul je lege handen hebben; en de dood met lege handen ontmoeten is een absolute mislukking. Ontmoet je dood vol vreugde, stilte en sereniteit. Ontmoet dood met je handen vol extase. In die extase, sterft de dood zelf. Jij sterft nooit... je hier en nu gaat eeuwig en eeuwig door.

Vraag 4

Geliefde Osho,

Luisterend naar uw spreken, de ogen gesloten, ben ik helemaal alleen met uw stem en het lied van de vogels, rakend aan de ruimte waar alles één is. Het is een ervaring van stilte, helderheid en eeuwige vrede. Zelfs slaap, oorlog of vernietiging schijnen als goddelijke uitdrukkingen van leven. Terugkerend tot de wereld van vormen, zie ik personen, conflicten, dualiteiten overal. Het bestaan wordt een vraagteken, en ik ben bang dat deze planeet vernietigd kan worden, en al haar schoonheid verdwijnen. Diep van binnen, voel ik dat ik beiden ben en beiden één zijn.

Geliefde meester, is bewustzijn een boot om over te steken naar de andere oever, en liefde een brug om terug te komen – de oevers verenigend van de rivier van leven?

Dhyananand, wat je zegt is absoluut waar, “Bewustzijn is een boot om over te steken naar de andere oever, en liefde een brug om terug te komen – verenigend de oevers van de rivier van leven.”

Het is een zeer betekenisvolle uitspraak. Je zogenaamde heiligen zijn slechts halverwege gegaan. Ze mogen een bepaalde kristallisatie bereikt hebben, een zeker bewustzijn, maar ze zijn niet in staat om naar de oude oever terug te keren met een overstelpende liefde. Een heilige zonder liefde is slechts voor de helft gegroeid.

Een minnaar die niets van bewustzijn weet, leeft ook maar halfhartig. Je heiligen onderdrukken hun liefde; je minnaars onderdrukken hun bewustzijn. Ik wil dat je beiden samen bent – bewustzijn en liefde. Dan alleen is de cirkel van leven compleet.

Zorba is liefde, Boeddha is bewustzijn. En als je Zorba de Boeddha bent, heb je de grootste hoogte bereikt die in het bestaan mogelijk is.

Maar ongelukkig genoeg heeft de mens eeuwenlang verdeeld geleefd. Zorba's denken dat ze tegen Boeddha's zijn, en Boeddha's denken dat ze tegen Zorba's zijn. En vanwege dit idee van vijandschap

onderdrukt de Zorba zijn Boeddha. Hij is mooi in zijn liefde, in zijn lied, in zijn dans – maar zijn bewustzijn is nihil. De Boeddha heeft zijn Zorba onderdrukt: zijn bewustzijn is erg helder, maar erg droog. Het is niet sappig; het is als een woestijn, waar geen rozen bloeien, waar geen groen wordt gevonden. Een Boeddha zonder Zorba is slechts een woestijn.

Ik ben veroordeeld door beide zijden: de communisten, de socialisten, en andere typen en soorten materialisten veroordelen mij omdat ik over spirituele groei, bewustzijn, verlichting spreek. Volgens hen is de mens enkel een lichaam, en zou als een lichaam moeten leven. En ik ben veroordeeld door de andere zijde, de Boeddhisten, omdat ik materialisme in hun spiritualisme breng; Ik verontreinig hun zuivere spiritualiteit.

De ambassadeur van Sri Lanka in Amerika schreef me een brief: “U noemt Uw restaurants, disco’s, Zorba de Boeddha. Het zal de gevoelens van de Boeddhisten in de hele wereld kwetsen – dus ik zou graag willen dat U er over nadentk en die naam verandert. Zorba moet niet met Boeddha verbonden worden.”

Ik schreef hem een brief: “Het is niet enkel een kwestie van mijn restaurants die Zorba de Boeddha genoemd worden – ik ben levende menselijke wezens aan het creëren die Zorba de Boeddha’s zijn. De hele inspanning van mijn leven, mijn hele toewijding is om Zorba en Boeddha hand in hand samen te brengen, dansend in de disco.”

Beiden zijn misdeeld: de Zorba leeft een onbewust leven; de Boeddha leeft een leven zonder liefde. De ontmoeting van beiden creëert de hele mens – en de hele mens is de enige heilige mens.

Vraag 5

*Geliefde Osho,
Spreek alstublieft over de koelte van liefde.*

Dhyan Amiyo, je bent gewend geraakt aan hot dogs! Passie is heet, maar passie is geen liefde. Passie is een poging om de ander voor je eigen biologische en seksuele noden te gebruiken. En de mens die van passie afstand heeft gedaan wordt koud – ijskoud, bijna dood.

Liefde is precies tussen deze twee extremen, hot dogs en koude heiligen. In je restaurant zou je hot dogs en koude heiligen moeten gaan verkopen – ze zijn de twee extremen. Precies tussen de twee is de koelte van liefde.

Liefde is niet koud en liefde is niet heet; het is een koele bries, een frisse bries, een bries van de vroege morgenstond. Als het je overkomt, voel je bijna jong opnieuw, fris opnieuw, alsof je plotseling een douche genomen hebt.

Passie gebruikt de ander; vandaar dat passie een continue gevecht is – want zogenaamde gepassioneerde geliefden proberen beiden de ander te gebruiken. Liefde gebruikt de ander niet; het geeft het eigen hart aan de ander. Het is niet een verlangen om iets te krijgen, maar een verlangen om iets te delen. Je bent vol vrede en stilte en vreugde, en wenst het te delen met hen die je dierbaar zijn. Het kunnen vrienden zijn, het kunnen echtgenoten zijn, vrouwen, kinderen, vader, moeder – wie dan ook.

Liefde heeft een enorme koelte om zich heen. Maar slechts een paar mensen hebben de koelte van liefde bereikt. Of ze zijn heet en gepassioneerd, of als ze vermoeid en verveeld zijn geworden door deze hitte, keren ze zich naar het tegenovergestelde – ze worden een ijskoude heilige, bevroren.

De mind heeft een manier van bewegen als een slinger, van het ene uiterste naar de andere. Dat is hoe een klok loopt, doordat de slinger beweegt van het ene uiterste naar het andere. Als de slinger in het midden stopt, zal het de koelte van liefde zijn; en als de slinger in het midden stopt, zal de klok ook stoppen.

Ik kan het op een andere manier zeggen: in de momenten van koele liefde, voel je dat tijd is gestopt; er is geen beweging – alles is gestopt. Het is zo stil dat er zelfs geen rimpeling is op het meer van bewustzijn. Mijn verlangen is deze hele wereld te vullen met koele liefde; en door koele liefde kunnen we geboorte geven aan een nieuwe mens, aan een nieuwe mensheid – die heel dringend nodig is. En ik hoop dat de mens genoeg intelligentie heeft om niet de dood te kiezen, dat hij een andere levensstijl zal kiezen – zonder conflicten, zonder oorlogen, vol van vrede die elk begrip te boven gaat.

Ik hoop dat de mens bewijst niet zo achterlijk te zijn om zichzelf te vernietigen. Het mooiste wat kan gebeuren om de mensheid te redden is de koelte van liefde – vriendelijkheid. Passie brandt je op, en op dezelfde manier is de bevroren heilige al dood.

Liefde houdt je levend, en koelte houdt je jong en fris. De mens kan zo'n mooie planeet hebben en zo'n mooie mensheid. Gewoon een beetje begrip is nodig, en ik denk dat dit begrip aan het ontstaan is, langzaam maar constant.

Als jullie me kunnen verstaan, dan kan iedereen in de wereld mij ook verstaan. Misschien zal het een beetje meer tijd kosten voor hen, maar er is nooit tevoren een tijd geweest waarin begrip zo hard nodig was. Het betreft niet iets kleins, want nu is begrip equivalent met leven.

Oké, Vimal?

Ja, Osho.